

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/13031,Wojskowy-Sad-Rejonowy-w-Gdansk-1946-1955-Inwentarz-idealny.html>
2022-05-17, 13:41

Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku (1946-1955). Inwentarz idealny

Dariusz Burczyk, *Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku (1946-1955). Inwentarz idealny*, Gdańsk 2012, 69 s. [1235 s. – płyta CD]

Jak twierdził wybitny polski archiwista Kazimierz Konarski, „akta pozbawione inwentarza są ciałem martwym”. Stąd też opracowanie tej niezbędnej w każdym archiwum pomocy ewidencyjnej jest bardzo ważne. Zapewnia ona nie tylko integralność przechowywanych w nim zbiorów, ale umożliwia również odnalezienie informacji poszukiwanej przez osoby korzystające z jego zasobów. Prezentowana praca to pierwszy inwentarz archiwalny wydany przez Instytut Pamięci Narodowej, opisujący część zgromadzonej w jego archiwach dokumentacji, niezwykle ważnej dla każdego badacza najnowszej historii Polski. Twórcą owych akt był bowiem jeden z czternastu istniejących w latach 1946-1955 specjalnych sądów wojskowych – Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku. Głównym celem, dla którego te instytucje powołano do życia, była legitymizacja działań aparatu represji „władzy ludowej”, skierowanych wobec osób sprzeciwiających się wprowadzeniu w Polsce ustroju komunistycznego. Nie mamy jednak do czynienia ze zwykłym inwentarzem, ponieważ autor podjął się próby opracowania wyjątkowej pomocy ewidencyjnej, jaką jest inwentarz idealny, czyli taki, który swoim opisem obejmuje nie tylko dokumentację zachowaną i zgromadzoną w jednym archiwum, ale również taką, która na przestrzeni lat uległa

zniszczeniu lub rozproszeniu
uniemożliwiającemu jej fizyczne scalenie.

W umieszczonym w książce wstępie do inwentarza (dołączonego na płycie CD) autor zawarł informacje na temat dziejów ustrojowych twórcy zespołu archiwalnego, jego strukturze i charakterystyce technicznej. Opisano również zawartość akt WSR w Gdańsku oraz proces ich brakowania. Następnie omówiono metody opracowania zespołu oraz proces rekonstrukcji registratury sądu, których końcowym efektem jest prezentowana pomoc ewidencyjna. Na płycie CD oprócz właściwego inwentarza znalazły się także indeksy: osób i miejscowości. Szczególnie pierwszy z nich może okazać się bardzo przydatny dla badaczy najnowszej historii Pomorza Gdańskiego, zawiera bowiem nazwiska wszystkich osób, których sprawy rozpatrywał gdański WSR. Elektroniczna wersja inwentarza pozwoliła zastosować rozwiązania, które umożliwią korzystającym z niego osobom szybkie powiązanie odnalezionnej w indeksie osoby z właściwym rekordem zawierającym m.in. informacje o obecnym miejscu przechowywania oraz sygnaturze archiwalnej dotyczącej jej akt, a w przypadku ich zniszczenia – o dacie oraz nazwie instytucji, która przeprowadziła brakowanie.

Publikacja jest 24 tomem wydanym w ramach oddziałowej serii wydawniczej gdańskiego oddziału IPN.

Gdzie kupić publikacje: